

Утвърдени в гр. Вълчедръм
Заповед № 2115.09/2023

Приложение № 5
към Стратегия за развитие на ДГ „Патиланци“ – гр. Вълчедръм
за периода 2023-2028 година

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБИЩАВАНЕ НА ДЕЦА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

НА ДГ „ПАТИЛАНЦИ“ – ГР. ВЪЛЧЕДРЪМ

ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

Настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи на ДГ „Патиланци“ за учебната 2023/2024г. е изготвена съгласно чл. 263 от ЗПУО, чл. 31, ал.1, т.5 и т.6 от Наредба № 15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и е приета с решение № 6 на Педагогически съвет – Протокол № 2 от 15.09.2023 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи на ДГ „Пагиланци” – гр. Вълчедръм цели да начертае целите и задачите на работа с деца и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Настоящата Програма е разработена в съответствие с нормите на Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващо образование, определяща държавния образователен стандарт за приобщаващо образование и в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи:

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства /2015/2020г./;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Наредба № 13 от 21.09.2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- НП за развитие „България 2030”- Приоритет „Образование и умения”.

В контекста на националните политики, законът за предучилищно и училищно образование възлага на педагогическия съвет в съответната образователна институция да изготви и приеме Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал. 1, т. 9/.

Програмата представя:

1. Анализ на средата в детската градина – определяне на уязвимите групи деца в ДГ „Патиланци” – гр. Вълчедръм и прилагане на мерки, свързани с превенцията, за предоставяне на равни възможности;
2. Дефиниране на дейности, насочени към предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата от уязвимите групи, с цел създаване на необходимите условия за ефективно приобщаващо образование на децата в предучилищна възраст.

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ДГ „Патиланци” - гр. Вълчедръм е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се отглеждат, възпитават, социализират и обучават деца от две годишна възраст до постъпването им в първи клас в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищно образование.

ДГ „Патиланци” - гр. Вълчедръм е модерна и привлекателна детска градина - място за полагане основите за учене през целия живот като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата, чрез играта. В детските групи са създадени оптимални условия за образователна дейност – познавателни книжки, помагала и пособия за подлежащите на задължително предучилищно образование деца.

В началото на учебната 2023/2024 година общият брой на деца е 42. Етническият състав на децата е разнороден - децата от ромски произход са 70%.

Семейният и социален статус на родителите на записаните деца в детската градина е различен. Има много родители безработни, без доходи, които срещат затруднения при заплащането на таксата за посещение на децата в детската градина. Това се уязвими лица и групи от хора, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Причините за това са различни: живот в крайна бедност или ниски доходи; финансови затруднения; здравни проблеми; липса на образование; отношение към тях, основано на предразсъдъци. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск и социално изключване. Необходимо е целенасочена политика на интеграция и предоставяне на равни възможности на децата от етническите малцинства, деца със специални образователни потребности, деца с увреждания, деца с хронични заболявания, деца, жертви на насилие, както и деца на многодетни семейства. Това са така наречените уязвими групи деца.

Програмата включва въвеждането на приобщаващо образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота и общността.

В Детска градина „Патиланци“ се оказва само обща подкрепа за всички деца, съобразно личните интереси, потребности и нужди на децата, но при необходимост ще бъде оказана и допълнителна подкрепа.

Общата подкрепа се организира и предоставя от учителите в детската градина в занимания по интереси, с цел развитие на способностите и на компетентностите на децата, за изява на дарбите им в областта на спорта - Секция „Движение и ритъм“ и науката - Студио „Театралия“ като допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Децата от Сборна 3 и 4 възрастова група участват в секция „Движение и ритъм“, а децата от Сборна 1 и 2 възрастова група в студио „Театралия“. Заниманията по интереси се провеждат съгласно утвърдена Програма на занимания по интереси, организирани в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие и график на дейностите - *Приложение 1 - Секция „Движение и ритъм“ и Приложение 2 - Студио „Театралия“*.

Допълнителна подкрепа се предоставя при необходимост от педагогически специалисти, осигурени в Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – гр. Монтана, съгласно изготвен план за действие за подкрепа за личностното развитие за всеки отделен случай, идентифициран след началото на учебната година.

Ранното оценяване на потребностите за личностно развитие на децата се извършва от педагогически специалист в детската градина, който е преминал на съответното за това оценяване обучение.

III. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и развитие на потенциала на всяко дете

ПОДЦЕЛИ:

1. Пълноценна социализация на децата от етническите малцинства
2. Гарантиране равен достъп до качествено образование за деца от уязвими групи
3. Утвърждаване на интеркултурното, гражданското и приобщаващото образование като неотменна част от процеса на модернизация в образователната система
4. Откриване и развитие на уникалните заложи на децата от уязвими групи
5. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Дейности за повишаване компетентностите на учителите за работа с деца от уязвими групи:
  - Осигурена е допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
  - Прилагане на разнообразни политики, насочени към съхраняване и развитие на културната идентичност на децата от етническите малцинства.

- Ранно идентифициране на деца от уязвими групи.
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

2. Дейности за интеграция на децата от уязвими групи в детската градина и за подобряване на училищната готовност:

- Създаване на условия за успешна адаптация на децата от уязвимите групи и пълноценно включване в образователния процес.
- Повишаване на степента на училищна готовност на децата от ромски произход за осигуряване на равен старт в училище.
- Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца от различни етнически групи.
- Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
- Допълнителна работа с деца със специални образователни потребности от различни етнически групи, застрашени по някаква причина от отпадане и/или преждевременно напускане на подготвителна група в детската градина.
- Подобряване на здравния статус на децата от уязвими групи чрез редовно наблюдение на здравното, физическото и психомоторното развитие.
- Превенция на насилието и други рискове в ранна детска възраст – осигуряване на подкрепа за деца, живеещи в неблагоприятна семейна, емоционална и културна среда.
- Ранно оценяване на индивидуалните потребности на децата, с цел да им се предложи и осигури адекватна помощ.
- Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца от различни етнически общности за съхраняване и развитие на общите и специфични традиции от региона.

3. Дейности за формиране и развитие на родителски умения и подкрепа към родителите:

- Повишаване на родителския капацитет за отглеждане и възпитание на децата чрез предоставяне възможности на родителите от уязвими групи за придобиване на познания, умения и създаване на нагласи за отговорно родителство.
- Повишаване ролята на родителите като основен фактор в социалното, здравното и емоционалното развитие на децата.
- Мотивиране и активно включване на родителите в интеграционния процес, както и приемане идеята за ценността на образованието за бъдещето на децата им.
- Преодоляване на негативните нагласи и стереотипи на останалите родители към малцинствените и уязвими групи чрез взаимно опознаване и приемане на различията.
- Провеждане на информативни кампании и родителски срещи за родителите с цел разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата от уязвими групи.
- Ангажиране на родителите на деца от уязвими групи в обществени съвети.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок за изпълнение	Индикатори
1.МЕРКИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА			
1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда за пълноценна социализация на децата от уязвими групи			
1.1.1.Разработване и изпълнение на политики в детската градина			
1. Разработване и реализиране на мерки за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина – Изготвяне на Програма на занимания по интереси, организирани в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие: спорт – секция „Движение и ритъм” в Сборна 3 и 4 възрастова група и наука – студио „Театралия” в Сборна 1 и 2 възрастова група на ДГ „Патилаци” – гр. Вълчедръм за учебната 2023/2024 година	Учители на групи	м.09.2023 г.- м. 05.2024г.	Участие в живота на детската градина – планиране и организиране на занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на децата, за изява на дарбите им в областта на науката (Студио „Театралия” да Сборна 1 и 2 възрастова група) и спорта (Секция „Движение и ритъм” за Сборна 3 и 4 възрастова група) като допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

<p>2. Повишаване интереса на децата, чрез участие в мероприятията на детската градина.</p> <p>3. Отбелязване на: първи учебен ден-15.IX., Коледа, Баба Марга, международния ден на жената, международният ден на детската книга, 11 май – рожден ден на ДГ „Патиланци“, 1 юни– ден на детето и др.</p> <p>4. Провеждане на здравни беседи, усвояване на правила за безопасност.</p>	<p>Учителите по групи, Медицинска сестра</p>	<p>м. 09.2023 г. м. 06.2024 г.</p>	<p>Брой проведени мероприятия, Брой участвали деца</p>
<p>5. Планиране и осъществяване на контрол, върху спазването политиките и дейностите за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина от учителите и мед.сестра.</p>	<p>Директор</p>	<p>м. 09.2022 г. м. 05.2023 г.</p>	<p>Брой извършени проверки</p>
<p>1.2. Достъп до качествено образование като предпоставка за развитие на личността на всяко дете</p>			
<p>1. Включване и равнопоставеност на всички деца в детската градина до всички форми на образование</p>	<p>Директор, Учителите на групи</p>	<p>м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.</p>	<p>Брой включени деца</p>

<p>2. По-голяма атрактивност на преподавания материал, чрез интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост.</p>	<p>Учители на групи</p>	<p>м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.</p>	<p>Брой извършени проверки, Брой проведени открити ситуации</p>
<p>3. Анализирани на резултатите от обучението по отделните образователни направления, спрямо очакваните резултати.</p>	<p>Учители на групи</p>	<p>м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.</p>	<p>Резултати от обучението</p>
<p>1.3. Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти за работа с деца от уязвими групи</p>			
<p>Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование на децата в детската градина Тренинг: „Фактори за успешно адаптиране на децата при постъпване в детската градина“ /от Плана за квалификация на педагогическите специалисти/ Даниела Ефремова Срок: 30.11.2023г.</p>	<p>Директор Учители</p>	<p>м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.</p>	<p>Брой обучени учители</p>

2. ПОЛИТИКИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ, МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОЦЕСА НА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността			
1. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничество с ръководство на детската градина.	Директор, Учители на групи	м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.	Брой инициативи
2. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи.	Директор, Учители на групи	м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.	Брой родителски срещи
3. Сътрудничество с различни организации: Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето” и др. /при необходимост/	Директор, Учители на групи	м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.	Брой срещи
2.2. Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество			
1. Планиране на дейности в групите, насочени към идентифициране на деца в риск и индивидуалното им консултиране и работа с родителите /при наличие на такива/	Учители на групи	м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.	Брой консултации

3. ПОЛИТИКИ ЗА ОТЧИТАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ		
1. Отчет на дейностите и мерките по програмата	Комисия за работа с деца в риск Комисия за работа с родителите	м. 09.2023 г. м. 05.2024 г.
		Брой консултации

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователна интеграция.
2. Успешно интегрирани деца в мултикултурна образователна среда.
3. Повишен обхват на деца, подлежащи на задължително предучилищно образование.
4. Придобити знания, умения и компетентности от педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
5. Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

VII. ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ

1. Дял на децата, подлежащи на задължително предучилищно образование /5-7 години/, обхванати в детската градина
2. Дял на отпадналите деца от детската градина за учебната година
3. Дял на учителите, преминали на обучение за работа в мултикултурна образователна среда и за работа с деца със специални образователни потребности

VIII. УСТОЙЧИВОСТ НА ПРОГРАМАТА

Устойчивостта на програмата ще се измерва чрез осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.

Институционална устойчивост:

1. Придобитият опит по време на изпълнение на дейностите по Програмата ще бъде използван в бъдещи допълнителни дейности с децата.
2. Изработеният практически модел ще ни помага и в бъдеще да решаваме конкретни проблеми сред децата за решаване на ключови въпроси в съвместната дейност и преодоляване на някои пропуски в обучението им.
3. Натрупаните и документирани знания за бит, традиции, обичаи, празници, песни и танци ще бъдат основа включването им в годишния план на ДГ „Патиланци” – гр. Вълчедръм.

Устойчивост по отношение на целевите групи:

1. Успешното реализиране на Програмата ще даде възможност за приобщаване на децата със СОП и децата от етническите малцинствени групи към обществото и те ще могат да развият умения, знания и самочувствие за бъдеща социална, творческа и професионална реализация.
2. Предоставянето на равен достъп до образование на децата ще засили тяхната мотивацията за включване в образователния процес.
3. Програмата осигурява контакти, приемственост, приятелство и взаимопомощ между децата.

4. Повишената информираност на родителите и придобитите нови знания ще им даде стимул да подкрепят и насърчават своите деца, ще ги превърне в активни партньори в образователния процес и в живота на детската градина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всички участници в дейностите по Програмата са поставени пред равни възможности за участие и реализация.

Всяка една от дейностите е фокусирана върху изграждане на среда, която да утвърждава принципа на равните възможности и липсата на дискриминация по отношение на пол, възраст, религиозни убеждения, физически увреждания и други.

Дейностите по Програмата имат възможност за равно третиране и равни възможности на всички участници, учители, партньори, независимо от пол, раса, религиозна принадлежност, възраст и пр.

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителската общност. Всички участници в образователния процес /семейство, детска градина, институции, НПО/ трябва да бъдат еднакво отговорни за постигането на поставените цели.

Настоящата Програма е една отворена система, която търпи промени и корекции при промяна на нормативната уредба и се актуализира в началото на всяка учебна година.

Програмата е приета с решение на педагогическия съвет № 6 – Протокол № 2/15.09.2023г. и утвърден със заповед на директора № 7/ 15.09.2023г.